

Ставенко О. В.
аспірант кафедри англійської мови та методики її викладання
Херсонський державний університет
м. Херсон, Україна

ЖАНРОВА СВОЄРІДНІСТЬ АВСТРАЛІЙСЬКИХ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ ДЛЯ ДІТЕЙ

Література для дітей Австралії є досить молодою, порівняно з іншими національними літературами. Перші австралійські художні тексти, орієнтовані на читача-дитину, з'являються близько середини ХІХ ст. Для творів цього періоду характерним є значний вплив британської літератури, що проявляється в їх жанровій специфіці, тематиці, дидактизмі й інформативній спрямованості [3, с. 283-285].

Початком існування національної літератури для дітей Австралії вважають вихід у друк книги Шарлоти Бартон «*A Mother's Offering to Her Children*» (1841 р.) [4]. У романі-діалозі між матір'ю й її дітьми, йдеться про особливості австралійської флори й фауни, процес освоєння континенту європейцями, життя та своєрідну культуру аборигенів [3, с. 282]. Твір Шарлоти Бартон можна вважати попередником *пригодницьких повістей і оповідань про заселення континенту*, популярних жанрів другої половини ХІХ ст. У таких творах Австралію змальовують крізь призму «зовнішнього» британського світобачення, що не відображає об'єктивно національну своєрідність загалом, і унікальність корінного населення зокрема [3, с. 286].

Погляд «зсередини» на життя австралійців ілюструють художні тексти для дітей кінця ХІХ ст. Увагу зосереджують на буші як осередку автохтонної австралійської культури. Прикладом такого літературного твору є *пригодницький роман* Етел Тернер «*Seven Little Australians*» (1894 р.), місцем розгортання подій у якому є сільська місцевість, а також дикий австралійський буш [3, с. 287-288].

Як основа національної свідомості австралійців буш представлений і у *фантастичних художніх текстах* для дітей початку ХХ ст. У серії творів Мері Грант Брюс (*The Billabong Series*), що налічує 15 книг, які друкувалися з 1910 р. по 1942 р., сільське життя зображається як джерело справжніх культурних цінностей, на протилежності поверхневому міському [4]. Персонажі, мешканці бушу, представлені в таких текстах як чесні, прямолінійні та працьовиті люди. Подібними характеристиками наділені й антропоморфні герої інших фантастичних оповідань, зокрема «*Dot and the Kangaroo*» (1899 р.) Етель Педлі, «*Snugglepoot and Cuddlepie: their adventures wonderful*» (1918 р.) Мей Гібс, «*Blinky Bill*» (1933 р.) Дороті Волл, «*The Magic Pudding*» (1918 р.) Нормана Ліндсея [3, с. 289-290; 1, с. 186].

Відтворення картини світу австралійських аборигенів прослідковуємо й у художніх текстах для дітей, основою яких є автохтонні міфи, легенди й історії, пов'язані з *The Dreaming*, комплексною системою вірувань і знань аборигенів про навколишній світ, його створення й особливості [2, с. 83].

Першим виданням міфології аборигенів є книга К. Лангло Паркер «*Australian Legendary Tales*» (1896 р.), що містить оповідання племені Наран про виникнення деяких рослин, сузір'їв, походження й поведінку певних тварин [2, с. 83]. У збірці легенд аборигенів Австралії Девіда Юнайпона «*Legendary Tales of the Australian Aborigines*» (1930 р.) є як етнографічні есе про спорт, полювання, рибальство й чаклунство, так і легенди про пращурів періоду *The Dreaming* [4]. Зібрання 27 історій племені Онпелі й острів Гюулберн під назвою «*Land of the Rainbow Snake, Aboriginal Children's Stories*

and Songs from Western Arnhem Land» (1979 p.) складається з автохтонних казок і пісень та коротких пояснень до них [4].

На міфології *The Dreaming* базується й серія романів Нань Шонсі «*Tiger in the Bush*» (1957 p.), «*Devils' Hill*» (1958 p.) and «*The Roaring 40*» (1963 p.), присвячених описові формування особистості головного героя та його зв'язку з землею, на якій він мешкає [3, с. 291]. Алюзіями на міфологічні мотиви, сюжети й образи, що стосуються ключової ролі землі в житті аборигенів [2, с. 82], сповнені й так звані *розповіді про виживання*, в яких головний герой опиняється в небезпечних обставинах і бореться за своє життя, наприклад оповідання «*Hills End*» (1962 p.), «*Ash Road*» (1965 p.) Івана Сутолла й «*February Dragon*» (1965 p.) Коліна Тьеле [1, с. 87; 3, с. 293].

За аналогією до історій австралійських аборигенів деякі письменники навіть створюють сучасну авторську міфологію. Такою є трилогія Патрісії Райтсон «*The Song of Wurrun – The Ice Is Coming*» (1977 p.), «*The Dark Bright Water*» (1979 p.), «*Behind the Wind*» (1981 p.) у жанрі фантастики [3, с. 297].

Важливими для репрезентації автохтонної культури є *тексти, написані корінними австралійцями*. Одним із перших і найвідоміших прикладів таких творів вважається книга Кет Уокер «*Stradbroke Dreamtime*» (1972 p.), що складається з 27 коротких оповідань, традиційних історій аборигенів острова Стредброук. Автори корінного походження звертаються й до такого виду літератури для дітей як *ілюстровані книги*, наприклад серія Діка Русея «*The Rainbow Serpent*» (1970 p.), «*The Giant Devil Dingo*» (1973 p.), «*The Quinkins*» (1978 p.), праця Елсі Джонс «*Story of the Falling Star*» (1989 p.), Люсіль Джил «*Tjarany Roughtail*» (1992 p.), Шерон Ходжсон «*Booyooburra: A Story of the Wakka Murri*» (1993 p.), Іена Абдулі «*As I Grew Older*» (1993 p.), а також твори Грейсі Гріні, Джо Трамачі й Лайонела Фогарті [4].

Ілюстрована книга як жанр літератури для дітей набуває широкої популярності й серед інших австралійських письменників. Уперше подібний твір вийшов у 1970 р – вірш Е.Б. Патерсона, ілюстрований Десмондом Дігбі під назвою «*Waltzing Matilda*» [4]. Характерною особливістю ілюстрованих книг є подвійний адресат. Попри орієнтованість на дітей, у художніх текстах містяться численні алюзії й приховані смисли, доступні для розуміння лише дорослого читача, як от у «*The Great Escape from City Zoo*» (1997 p.) Тобі Ріддлі, «*The Rabbits*» (1998 p.), «*The Lost Thing*» (2000 p.), «*The Arrival*» (2006 p.) Шона Тена [3, с. 282-283]. Відомими авторами книг з ілюстраціями є Джені Вагнер, Маргарет Вайлд, Мем Фокс, Памела Ален, Кері Арджент, Джині Бейкер, Грем Бейз, Луїз Еліот, Боб Грехем і Джанко Морімото [4].

Для 90-х років ХХ ст. характерними є *реалістичні художні тексти* для дітей, присвячені висвітленню відносин між корінними й немісцевими персонажами, як у творах Джеймса Молоні, Філіпа Гвінне, Пет Лоуе й Леони Норрінгтон [3, с. 298]. Створюються й *освітні книги для дітей*, прикладом яких є серія творів, випущених *Magabala Books*, покликана сприяти вивченню автохтонним населенням мови через книги [4].

Починаючи з середини 70-х рр. ХХ ст. у художніх текстах для дітей широке висвітлення отримує тема мультикультуралізму, як результат діяльності усе більшої кількості мігрантів, представників різних національностей, які населяють Австралію й дотримуються власної віри, культури й моральних цінностей. Це спричиняє появу таких двох літературних жанрів, як *історична проза*, у якому мультикультуралізм відкривається або конструюється у минулому («*Mavis Road Medley*» (1991 p.) Голді Олександр), і жанр *життєпису*, на зразок «*Looking for Alibrandi*» (1992 p.) Меліни Марчетти. Із 90-х рр. ХХ ст. мультикультуралізм у художніх текстах для дітей розглядається з точки зору національних меншин, наприклад у творі «*Ziba Came on a Boat*» (2007 p.) Ліз Лофтхауз [4].

Жанрова своєрідність художніх текстів для дітей Австралії проявляється у наслідуванні тенденцій світової літератури, адаптації їх до австралійських реалій та особливостей світобачення, а також у створенні неповторних зразків національної літератури

для дітей. Ці процеси є обумовленими специфічними географічними характеристиками континенту, його історією, а також унікальною культурою автохтонного населення.

Список використаних джерел:

1. Goodwin Ken. A History of Australian Literature. New York: St. Martin's Press, 1986. С. 186-187.
2. Haase, Donald The Greenwood encyclopedia of folktales and fairy tales. Westport: Greenwood Press, 2008. С. 82-86.
3. Pierce, Peter The Cambridge History of Australian Literature. Melbourne: Cambridge University Press, 2009. С. 282-302.
4. Wells Kathryn. Australian children's books [Electronic resource]. URL: http://www.australia.gov.au/about-australia/australian-story/austn-childrens-books__ (date of reference: 20.06.2017).

Стасюкевич С. Т.

студентка філологічного факультету

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

м. Львів, Україна

СТРУКТУРА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕРМІНІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Громадсько-політичне життя представлено численними та взаємопов'язаними сферами. Найбільші з них – економічна, соціальна, політична й духовна. Кожна з цих сфер представляє собою певну систему зі своїм типом організації та управління, зі своїми законами розвитку і традиціями.

Особливе місце серед вище перелічених сфер займає політична сфера, призначенням якої, на відміну від економічної, соціальної і духовної, а також всіх інших сфер, є організація та здійснення державного управління суспільством у цілому. «Без політичної сфери життя суспільство уподібнилося б броунівському руху і воно просто не здатне було б існувати» [5, с. 11].

Граючи важливу роль в житті суспільства, політична сфера здавна в тій чи іншій мірі привертає до себе увагу представників різних суспільних наук – економічної теорії, права, соціології, психології, а також ця сфера привертає увагу і лінгвістів, зокрема, лінгвістів-перекладачів.

Суспільно-політичні терміни-концепти розглядаються нами як трикомпонентні утворення, що містять у собі актуальний, ціннісний та образний елементи. Як показує проведений аналіз, у галузі громадсько-політичної термінології досить розповсюджені двокомпонентні словосполучення (бінарні), побудовані на основі підрядного зв'язку, а саме таких його видів, як узгодження (administrative reform, non-party minister, military sensor) та керування (municipal structures, public charge, shakedown method) [1, с. 121].

Аналітичні терміни виконують номінативну функцію на рівні з однослівними термінолексемами. Такі словосполучення, подібно до однослівних термінів, входять у наукове мовлення в готовому вигляді, не створюються по-новому щоразу, а зберігаються готовими в запасі термінів цієї галузі. Декількакомпонентні терміни мають властивості як терміна (after-tax, before-tax, pre-tax grass-tops blue-hot seabiscuit-candidate, community animator, imperial-overstretch), так і словосполуки [2, с. 51].

Найпродуктивнішою структурною моделлю серед аналітичних суспільно-політичних термінів є двокомпонентні терміни конституційного права України, які